

Läget i länet

Arbetsmarknad och ekonomi

februari 2016

Länsstyrelsen
Stockholm

Läget i länet är en sammanställning av nyheter och statistik som tar sikte på att belysa det regionala perspektivet med inriktning mot arbetsmarknaden och den allmäneconomiska utvecklingen. Statistiken har hämtats från källor som Statistiska Centralbyrån, Arbetsförmedlingen, Tillväxtanalys m.fl. och bearbetats och analyserats vid Avdelningen för Tillväxt, Länsstyrelsen i Stockholms län. Tidigare underlag kan hämtas hem via Länsstyrelsens hemsida: www.lansstyrelsen.se/stockholm.

Kontaktuppgifter:

Per Bark, analytiker

Länsstyrelsen i Stockholms län

Avdelningen för tillväxt

Mobil: 070 520 50 68

e-post: per.bark@lansstyrelsen.se

Den svenska ekonomin går fortsatt starkt

Trots att BNP-statistiken för det fjärde kvartalet ännu inte har redovisats tyder mycket på att den svenska konjunkturen var fortsatt stark under avslutningen av 2015. Det gäller särskilt industrin där orderingången haft en uppåtgående trend sedan andra halvåret av 2014. Den senaste uppgiften omfattar november och visar på ökad orderingång, inte minst på exportmarknaden. Tillverkningsindustrins konfidensindikator ökade i januari och nivån indikerar att läget är betydligt starkare än normalt. Utvecklingen i tjänstesektorn är mer blygsam, men ändå positiv. I Stockholm har industrin precis som i övriga riket haft en mycket god omsättningstillväxt under de senaste kvartalen. Däremot utgör industrin en lägre andel av den totala regionala ekonomin jämfört med många andra svenska regioner.

Medan företagen, och då särskilt industriföretag, har stora förväntningar om framtiden ligger hushållens så kallade makroindex – det vill säga hushållens syn på Sveriges ekonomi – under det historiska genomsnittet. Hushållens mikroindex – hushållens syn på sin egen ekonomi – ligger dock fortsatt över genomsnittet även om det sjönk något i januari. Troliga förklaringar till nedgången i januari är börsnedgången och åtstramningarna på lånemarknaden.

Arbetsförmedlingens senaste prognos pekar på en god jobbtillväxt under 2016. I Stockholms län väntas sysselsättningen öka med 29 000 vilket skulle innebära att Stockholm ensamt står för drygt 40 procent av den totala sysselsättningsökningen under 2016.

Sammanfattning

- ▶ Antalet sysselsatta har ökat med 22 100 personer på ett års sikt i Stockholms län. Det innebär att sysselsättningen beräknas till 71,3 procent vilket är den högst skattade sysselsättningen av samtliga län
- ▶ Ökningen av antalet sysselsatta förklaras genom en ökning av antalet sysselsatta kvinnor
- ▶ Arbetslösheten i länet beräknas till 6 procent vilket kan jämföras med 6,3 procent i slutet av 2014. I antal motsvarar det 75 300 arbetslösa personer
- ▶ Bland inrikes födda sjunker arbetslösheten från 4,6 till 3,9 procent. Arbetslösheten bland utrikes födda (11,7 procent) är mer eller mindre oförändrad på ett års sikt
- ▶ Under 2015 startades drygt 23 300 företag i Stockholms län. Det är det högsta antalet vid sidan av 2012. Stockholm stad hade flest nystartade företag per 1 000 invånare
- ▶ Totalt ökar omsättningen i näringslivet med 4,6 procent där bland annat byggverksamhet och hotell och restaurang visade på en god omsättningstillväxt.
- ▶ Såväl antal företagskonkurser som personer berörda av varsel minskade jämfört med motsvarande period föregående år.

I det följande behandlas arbetsmarknaden, nystartade företag, konkurser och näringslivets omsättning i Stockholms län. Underlaget avslutas med övriga nyheter i korthet som relaterar till den allmänekonomiska utvecklingen. I *tabell 1* redovisas några av regionens nyckeltal.

Nyckeltal	Referensperiod	2015	2014	Förändring
Sysselsättning	Fjärde kvartalet	71,3%	70,9%	0,4 p.e
Arbetslöshet	Fjärde kvartalet	6,0%	6,3%	-0,3 p.e
Omsättning	Tredje kvartalet	n/a	n/a	4,6%
Nystartade företag	Fjärde kvartalet	6 591	5 989	10%
Konkurser	Fjärde kvartalet	530	614	-14%
Varsel	Fjärde kvartalet	1 031	1 096	-6%

Tabell 1. Några nyckeltal för Stockholmsregionen

Utvecklingen på arbetsmarknaden

I detta avsnitt presenteras utvecklingen och nuläget på arbetsmarknaden. När det gäller uppgifter på länsnivå används den officiella arbetsmarknadsstatistiken (AKU) från Statistiska Centralbyrån (SCB). Avslutningsvis ges en kortfattad bild kring läget på kommunnivå genom Arbetsförmedlingens statistik. Denna bör inte jämföras med den som tillhandahålls via SCB. Se bilaga 1 för mer information kring arbetsmarknadsstatistik, AKU och om revideringen av AKU för åren 2010-2012.

Om inte annat anges avser AKU-statistiken fjärde kvartalet 2015. Förändringen på ett års sikt är således utvecklingen jämfört med fjärde kvartalet 2014.

Några definitioner

Arbetskraft, sysselsättning, och arbetslöshet är tre makrovariabler med vilka utvecklingen på arbetsmarknaden kan beskrivas. När man analyserar utvecklingen på arbetsmarknaden är det avgörande att känna till hur begreppen definieras och hur förändringar ska tolkas.

- ▶ **Arbetskraften** är summan av antalet sysselsatta och arbetslösa. Arbetskraftsdeltagandet är arbetskraften i förhållande till befolkningen i åldersgruppen 15-74 år (SCB).
- ▶ **Andelen sysselsatta** beräknas som antalet sysselsatta i förhållande till befolkningen, 15-74 år (SCB).
- ▶ **Andelen arbetslösa** definieras som antalet arbetslösa i förhållande till arbetskraften (SCB).

Antalet sysselsatta har ökat med 22 100 personer

Under det fjärde kvartalet 2015 uppgick antalet sysselsatta i Stockholms län till 1 188 000 personer. Det motsvarar en sysselsättningsökning på 22 100 personer under den senaste tolv månadersperioden. Det ligger i linje med den genomsnittliga utvecklingen på ett års sikt (21 100) under tidsperioden och motsvarar en sysselsättningstillväxt på knappt 2 procent.

Omvandlat i förhållande till befolkning beräknas sysselsättningen till 71,3 procent¹, se *diagram 1* och *2*. Det är i nivå med sysselsättningen i slutet av år 2008 innan finanskrisen gav avtryck i den reala

¹ För helåret 2015 uppgick sysselsättningen till 70,9 procent jämfört med 70,4 för 2014

ekonomin. I den åldersgrupp där sysselsättningen är som högst (25-54 år) beräknas andelen till drygt 88 procent.

Under det fjärde kvartalet 2015 var 65 600 personer undersysselsatta. Det är färre än 2014 och motsvarar 5,5 procent av antalet sysselsatta. I övriga riket uppgick motsvarande andel till 5,9 procent

I övriga riket ökar antalet sysselsatta med 52 500 personer. Det motsvarar en sysselsättning på 65,2 procent². I Västra Götaland och Skåne beräknas sysselsättningen till 67,2 respektive 64,8 procent.

Stockholms län har den högst skattade sysselsättningen följt av Jönköping, Halland och Uppsala län. Det omvända gäller för Gävleborg (59,4 procent) och Västernorrland (61,4). Se *bilaga 2* för statistik för övriga län.

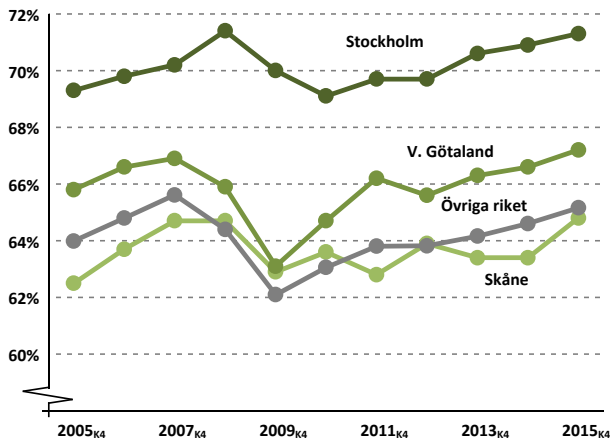

Diagram 1. Sysselsättning i storstadsregionerna och övriga riket (ex. Stockholms län) 2005_K4-2015_K4. Källa: SCB/AKU

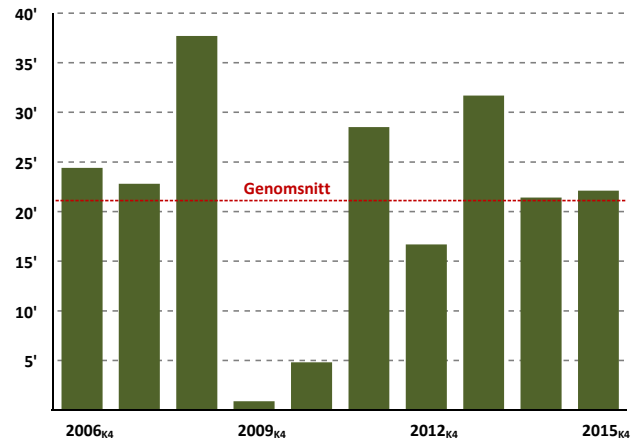

Diagram 2. Förändring i antal sysselsatta på ett års sikt i Stockholms län. Källa: SCB/AKU

Stockholm svarade återigen för en större andel av sysselsättningsökningen än vad regionens arbetsmarknad motiverar. Därmed fortsätter den långsiktiga trenden där Stockholms betydelse för rikets samlade arbetsmarknad ökar. 24,5 procent av samtliga sysselsatta bor nu i Stockholms län, vilket kan jämföras med drygt 22 procent 2005.

Stockholm stad fortsätter att ha en högre sysselsättning än övriga länet och storstadskommunerna Göteborg och Malmö. Däremot har sysselsättningsgraden varit förhållandevis konstant i Stockholm under de senaste åren medan en uppåtgående trend kan noteras i Göteborg och Malmö.

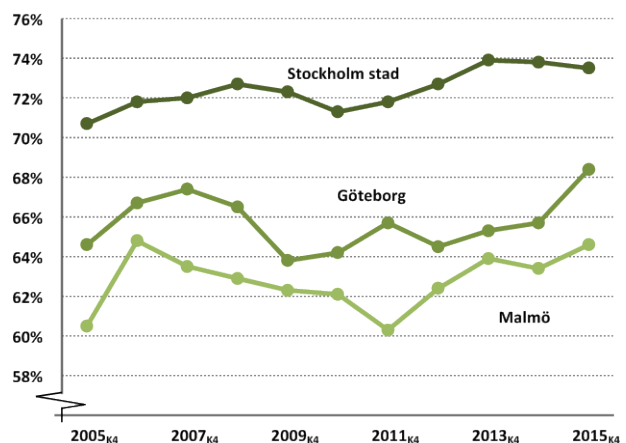

Diagram 3. Sysselsättning i storstadskommunerna, 2005_K4-2015_K4. Källa: SCB/AKU

Totalt är drygt 520 000 personer eller 73,5 procent sysselsatta i Stockholm stad. Det kan jämföras med 69,7 procent i övriga länet. I Göteborg ökar sysselsättningen till 68,4 procent vilket är en ökning på 2,7 procentenheter jämfört med slutet av 2014. Ökningen är ännu större bland kvinnor. I Malmö beräknas sysselsättningen till 64,6 procent.

² Inkluderas Stockholms län uppgår sysselsättningen i riket till 66,6 procent

Kvinnor svarar för ökningen, men män har fortsatt högre sysselsättning

Det är kvinnor som svarar för den totala sysselsättningsökningen, såväl i Stockholms län som i övriga riket. Sammantaget ökar antalet sysselsatta kvinnor i Stockholms län med 16 300 personer. Ökningen bestod i princip bara av fast anställda. Trenden med en ökning av antalet med en fast anställningsform är även giltig på nationell nivå.

Trots den positiva utvecklingen är sysselsättning signifikant högre bland män (73,6 procent) jämfört med kvinnor (69,1), se *diagram 4*. I övriga riket är skillnaden mellan kvinnor (62,9) och män (67,3) ungefär lika stor, men båda grupperna har en lägre sysselsättning än motsvarande grupper i Stockholms län.

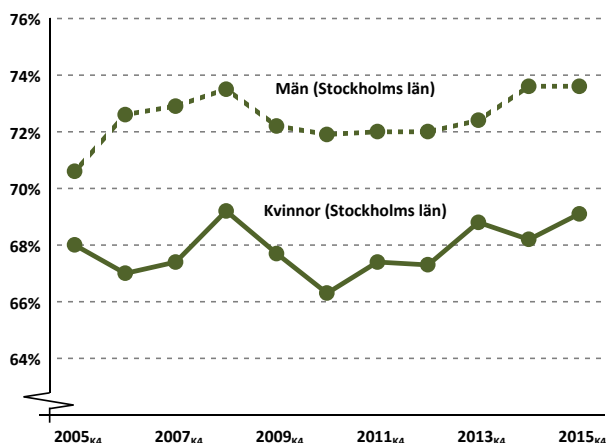

Diagram 4. Sysselsättning (15-74 år) för kvinnor och män i Stockholms län, 2005-2015. Källa: SCB/AKU

Högre sysselssättning bland utrikes födda i Stockholms län

Skillnaden i sysselsättning mellan inrikes (72,7 procent) och utrikes födda (67,5) uppgår till drygt fem procentenheter i Stockholms län. I övriga riket är skillnaden dubbelt så stor. Gemensamt för Stockholms län och övriga riket är att det finns stora skillnader i sysselsättning mellan utrikes födda kvinnor och män (till männens fördel) även om skillnaden tycks ha minskat något senaste året. Samtidigt kan det konstateras att utrikes födda kvinnor i Stockholms län har en sysselsättningsgrad som uppgår till 63,3 procent vilket kan jämföras med 59,5 för utrikes födda män i övriga riket.

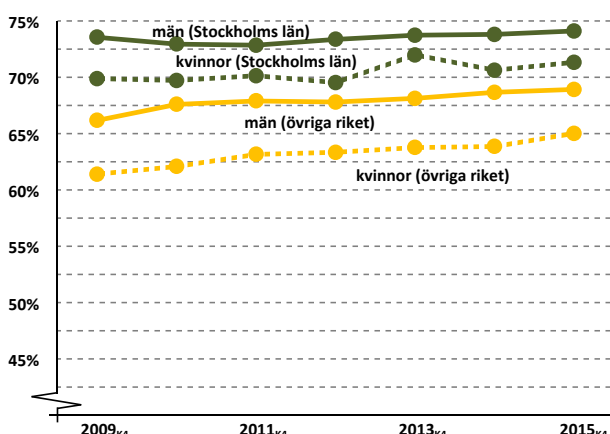

Diagram 5. Sysselsättning, inrikes födda i Stockholms län och övriga riket uppdelad på kvinnor & män. Källa: SCB/AKU

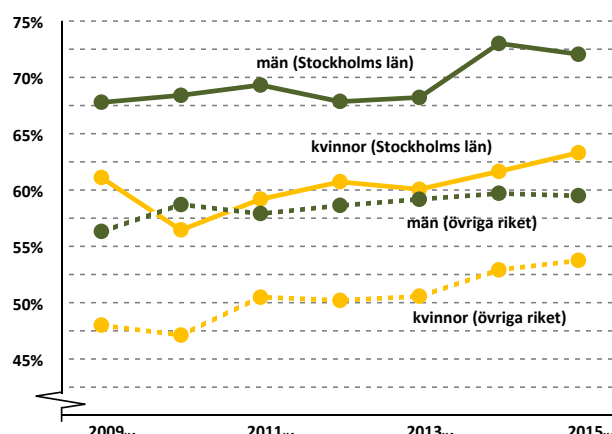

Diagram 6. Sysselsättning, utr. födda i AB län och övriga riket, uppdelad på kvinnor & män. Källa: SCB/AKU

Vid motsvarande tidpunkt föregående år hade utrikes födda män i Stockholm en signifikant högre sysselsättning än inrikes födda män i övriga riket. Under det fjärde kvartalet var sysselsättningen för utrikes födda män i Stockholm 72 procent. Motsvarande andel bland inrikes födda män i övriga riket beräknades till 68,9 procent. Det skattade värdet är alltjämt högre, men skillnaden är inte – till

skillnad mot för ett år sedan – signifikant. Jämfört med utrikes födda män i övriga riket är sysselsättningsgraden 12,5 procentenheter högre i Stockholms län.

6 procents arbetslöshet i Stockholms län

Antalet arbetslösa i Stockholms län räknas till 75 300 personer. Det kan jämföras med 79 000 under motsvarande period 2014. Omräknat som andel av arbetskraften bestäms arbetslösheten till 6 procent och är jämt fördelad mellan kvinnor och män, jämfört med 6,3 procent 2014. Arbetslösheten är därmed i nivå med genomsnittet för tidsserien, se *diagram 7*.

I Västra Götaland sjunker arbetslösheten med 1,7 procentenheter till 5,7 procent. Parallellt med den goda arbetslöshetsutvecklingen i Västra Götaland ökar antalet personer utanför arbetskraften³ (10 700). Som andel av befolkningen uppgår andelen utanför arbetskraften till 28,7 procent i Västra Götaland jämfört med 24,2 procent i Stockholms län⁴, se *diagram 8*. Andelen utanför arbetskraften skiljer sig mellan grupper. Generellt står utrikes födda kvinnor i högre utsträckning än övriga grupper utanför arbetskraften. I Stockholms län uppgår andelen till 28 procent och i övriga riket står 38 procent av utrikes födda kvinnor utanför arbetskraften.

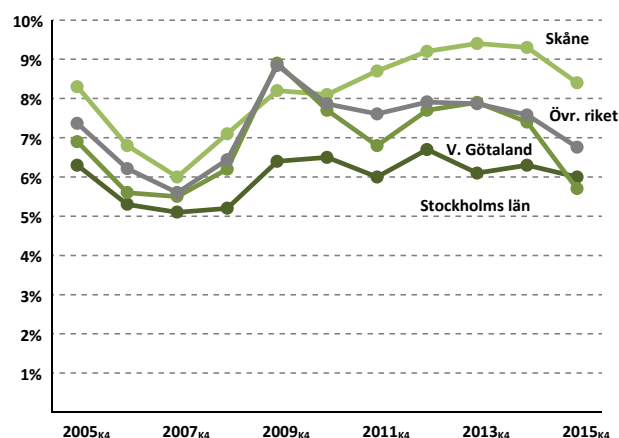

Diagram 7. Arbetslöshet i storstadsregionerna och övriga riket (ex. Stockholms län), 2005_{K4}-2015_{K4}. **Källa:** SCB/AKU

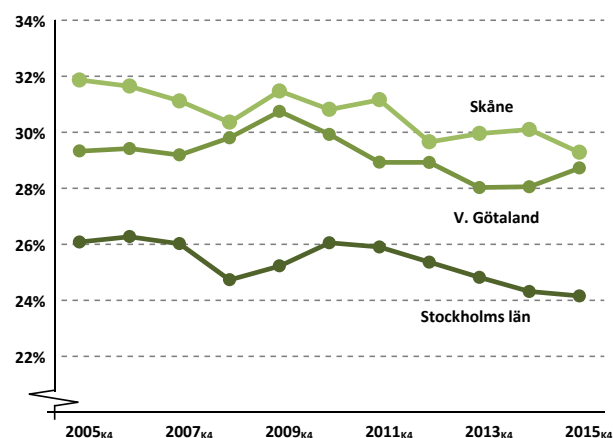

Diagram 8. Andelen utanför arbetskraften i storstadsregionerna, 2005_{K4}-2015_{K4}. **Källa:** SCB/AKU

I övriga riket minskar arbetslösheten till 6,8 procent motsvarande 265 000 personer. Inkluderas Stockholms län uppgår arbetslösheten till 6,6 procent. Det innebär att det är långt kvar innan regeringens mål om EU:s lägsta arbetslöshet år 2020 nås.

Jönköping (4,4 procent), Halland (4,5) och Jämtland (5,3) har lägst medan Gävleborg (9,8), Örebro (8,6) och Blekinge (8,6) hör till de regioner som har högst arbetslöshet. Se *bilaga 2* för övriga län och könsuppdelad statistik.

³ Till skillnad från det tredje kvartalet är däremot ökningen inte signifikant

⁴ Motsvarar drygt 400 000 personer

När det gäller arbetslöshetens längd⁵ kan inga större förändringar noteras. Bland personer 25 år eller äldre uppgår längden till drygt 40 veckor. 20 000 personer har en arbetslöshetsperiod som uppgår till ett halvår eller längre.

Sjunkande arbetslöshet bland inrikes födda

Arbetslösheten bland inrikes födda minskar med 0,7 procentenheter till 3,9 procent. Det är den lägst skattade arbetslösheten under tidsserien (2009-2015). I antal innebär det 6 000 färre arbetslösa jämfört med motsvarande tidpunkt 2014. Det är ingen signifikant skillnad mellan kvinnor (3,8 procent) och män (4,0). Bland utrikes födda lämnas arbetslösheten mer eller mindre oförändrad. Den skillnad som finns mellan utrikes födda kvinnor och män i sysselsättningsstatistiken kan inte noteras i arbetslöshetsstatistiken. Arbetslösheten för utrikes födda män och kvinnor beräknas till 11,2 respektive 12,2 procent. I övriga riket sjunker arbetslösheten bland inrikes födda till 4,6 procent.

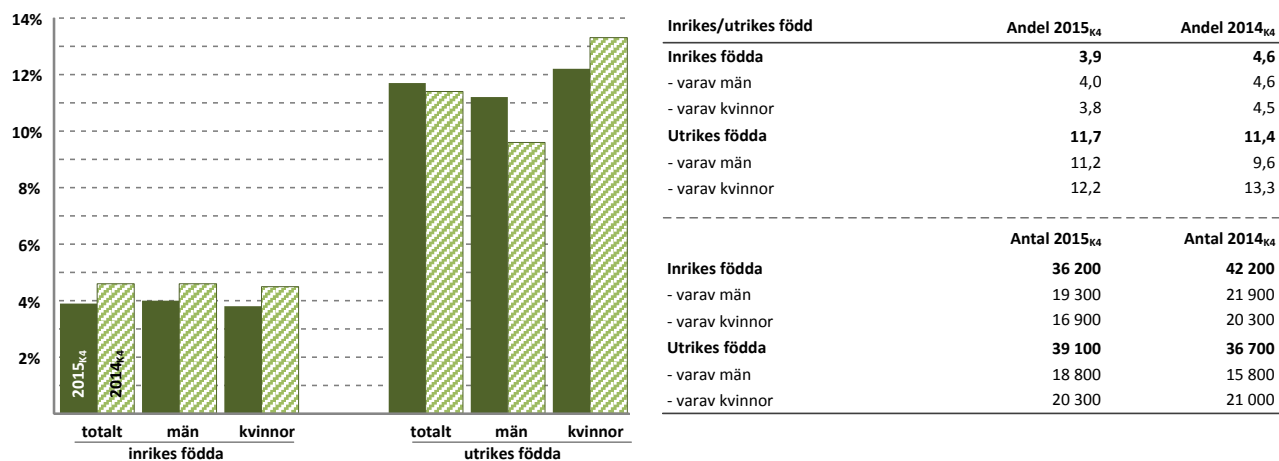

Diagram 9. Arbetslöshet (15-74 år) i Stockholms län bland inrikes & utrikes födda, 2015_{K4}. Källa: SCB/AKU

Tabell 2. Arbetslöshet (15-74 år) i Stockholms län bland inrikes & utrikes födda, 2015_{K4}. Källa: SCB/AKU

Efterfrågan på arbetskraft

Efterfrågan på arbetskraft är god. Arbetsgivarna anmälde 24 400 nya platser till Arbetsförmedlingen under december. Det är 6 000 fler än under motsvarande period 2014. Myndigheten noterar dock en ökning av nyanmälda lediga jobb under de senaste månaderna som inte (helt) kan beläggas med ett bakomliggande rekryteringsbehov, vilket gör att siffrorna bör tolkas med viss försiktighet. Dessutom varierar Arbetsförmedlingens andel av samtliga lediga platser över tid och med konjunkturen.

Enligt SCB:s *Konjunkturstatistik över vakanser* uppgick antalet lediga jobb och vakanser i näringslivet till 17 700 respektive 7 300 under det tredje kvartalet. Det motsvarar en rekryterings- och vakansgrad⁶ på 1,9 respektive 0,8. Efterfrågan på arbetskraft är därmed i nivå med övriga riket och med de senaste åren⁷.

⁵ Mäts som pågående arbetslöshetsperiod

⁶ Antalet lediga platser och vakanser i förhållande till antalet anställda

⁷ Konjunkturstatistiken över vakanser har ett tidsseriebrott 2015 vilket föranleder viss försiktighet med jämförelser över tid.

I februari presenterade Arbetsförmedlingen rapporten *Var finns jobben?*⁸ Den har ett nationellt perspektiv och sammantaget bedömer Arbetsförmedlingen att det kommer finnas ett stort antal jobböppningar på arbetsmarknaden 2016. Bristen på arbetskraft ökar inom de flesta områden på arbetsmarknaden. Offentliga sektorn har i allmänhet svårare än den privata sektorn att hitta arbetskraft. Den största jobbtillväxten väntas ske inom tjänsteområdet, exempelvis lärare och vårdpersonal (t.ex. sjuksköterskor och läkare). Stark jobbtillväxt förväntas även ske inom yrkesområdena tekniskt arbete (ingenjörer) och data/IT. För första gången på länge ökar också efterfrågan på industriarbetare, vilket inte är förvånande med tanke på industrisektorns goda omsättningstillväxt under senare tid. Samtidigt väntas fortsatt stor konkurrens för den som vill ha ett arbete inom området kultur, media och design. I en regional nedbrytning⁹ visar det sig att jobbmöjligheterna är som störst inom yrkesområdena data, teknik och naturvetenskap, hälso- och sjukvård, utbildning samt bygg och anläggning.

Avslutningsvis bör det lyftas fram att antalet personer i Stockholms län som berördes av varsel minskade för såväl det fjärde kvartalet som helåret 2015, om än marginellt. Den samlade bilden är att företagen är inne i en god konjunktur och kommer att rekrytera och försöka behålla sin personal under 2016, men utan en fullföljd gymnasieutbildning är det fortfarande svårt att ta sig in på arbetsmarknaden.

Ungdomsarbetslösheten beräknas till 15,9 procent

Antalet arbetslösa ungdomar (15-24 år) räknas till 21 200 personer. Det är i stort sett oförändrat på ett års sikt och motsvarar en ungdomsarbetslöshet på 15,9 procent. Drygt hälften (eller 11 400) var heltidsstuderande, se *diagram 10* och *11*. Den genomsnittliga arbetslöshetsperioden uppgår till 14 veckor. Ungdomsarbetslösheten är dubbelt så hög bland utrikesfödda ungdomar jämfört med inrikes födda. I övriga riket sjunker ungdomsarbetslösheten till 16,5 procent.

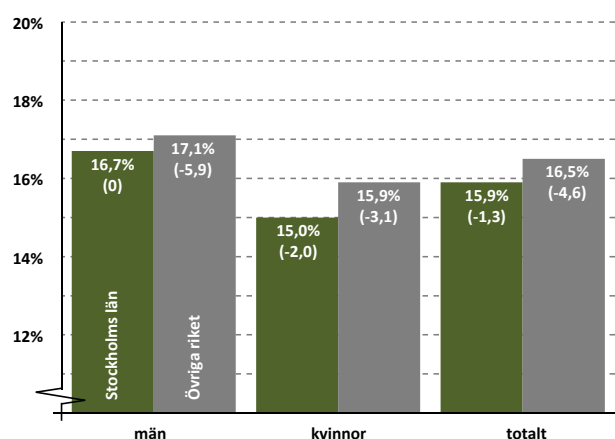

Diagram 10. Ungdomsarbetslöshet (15-24 år) i Stockholms län och övriga riket, 2015_{K4}. Källa: SCB/AKU

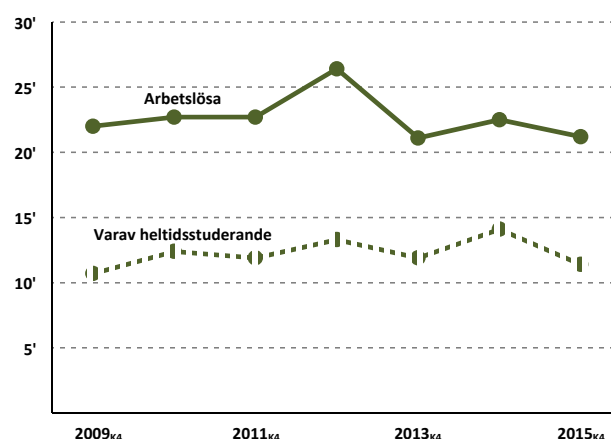

Diagram 11. Antal arbetslösa ungdomar i Stockholms län, 2009_{K4}-2015_{K4}. Källa: SCB/AKU

⁸ Rapporten går att ladda ner via;

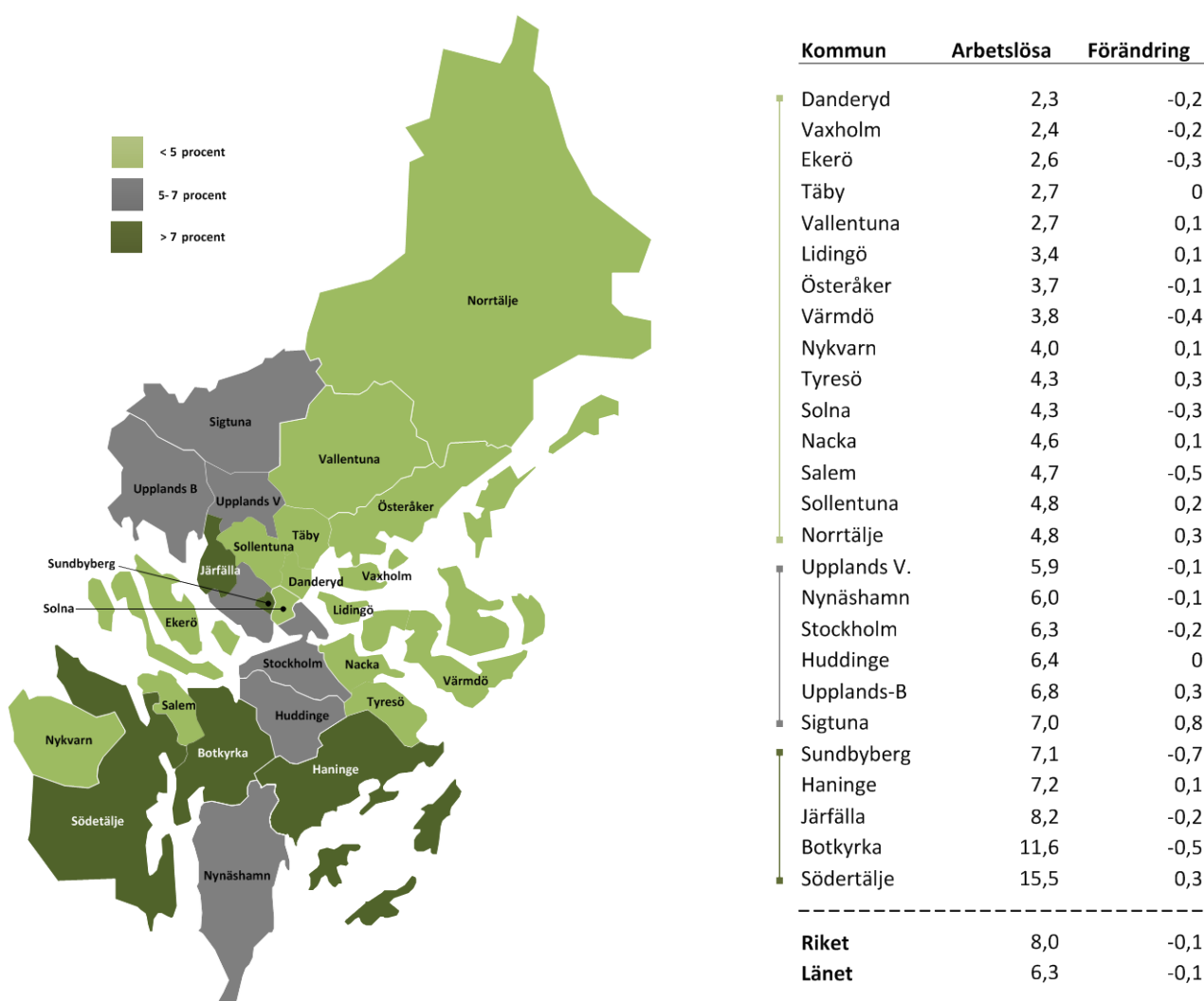
http://www.arbetsformedlingen.se/download/18.27eaf3fa1528be0e6d34c079/1454486251813/Var%2Bfinns%2Bjobben_2016_02.pdf

⁹ Se *Jobbmöjligheter i Stockholms län* (Arbetsförmedlingen)

Arbetslösheten i länets kommuner

De uppgifter som anges under detta avsnitt ska inte sammanblandas med de mått och definitioner som återgetts ovan. Uppgifterna är hämtade från Arbetsförmedlingen och avser inskrivna arbetslösa i förhållande till en registerbaserad arbetskraft. Inskrivna arbetslösa (benämns som arbetslös nedan) består av öppet arbetslösa och personer i program, se *bilaga 1* för mer information.

På ett övergripande plan är Stockholm en stark arbetsmarknadsregion, även i ett internationellt perspektiv. Få andra europeiska regioner kommer till exempel i närheten av länets sysselsättningsgrad. Här startas en tredjedel av rikets företag, och här finns var tredje snabbväxande företag och den regionala arbetsmarknaden har både spets och bredd. Samtidigt finns det stora skillnader inom regionen. I det här sammanhanget är kommunen den minsta geografiska enhet som behandlas, men när man bryter statistiken över stadsdelar och områden ökar skillnaderna.

Karta 1. Arbetslösheten i länets kommuner, december 2015. Källa: Arbetsförmedlingen

Tabell 3. Arbetslösheten i länets kommuner, december 2015. Källa: Arbetsförmedlingen

Sammantaget har länet tre kommuner - Järfälla, Botkyrka och Södertälje - som har en högre arbetslöshet än riksgenomsnittet. Den sistnämnda har högst arbetslöshet av samtliga 290 kommuner, följt av Landskrona och Malmö. Södertälje har dessutom en negativ trend. Arbetslösheten har ökat för varje år sedan 2008¹⁰, även om det oftast varit små ökningar från år till år.

På ett års sikt har arbetslösheten minskat i 15 kommuner medan den har stigit i elva¹¹. Den starkaste utvecklingen har Sundbyberg, Botkyrka och Salem haft medan arbetslösheten ökat mest i Sigtuna, Tyresö och Södertälje.

Skillnaden mellan den kommun som har högst respektive lägst arbetslöshet bland utrikes födda är omkring 23 procentenheter, se *diagram 12* och *13*. För gruppen ungdomar (18-24 år) och hela populationen uppgår spannet till 13 procentenheter. Utifrån detta är spridningen mellan kommunerna därmed större bland utrikes födda jämfört med t.ex. ungdomar. Vid tillämpning av normaliserad standardavvikelse (variationskoefficient) tyder resultatet däremot på att spridningen mellan kommunerna är ungefär lika stor när det gäller utrikes födda som ungdomar, medan spridningen i arbetslöshet är större i populationen som helhet.

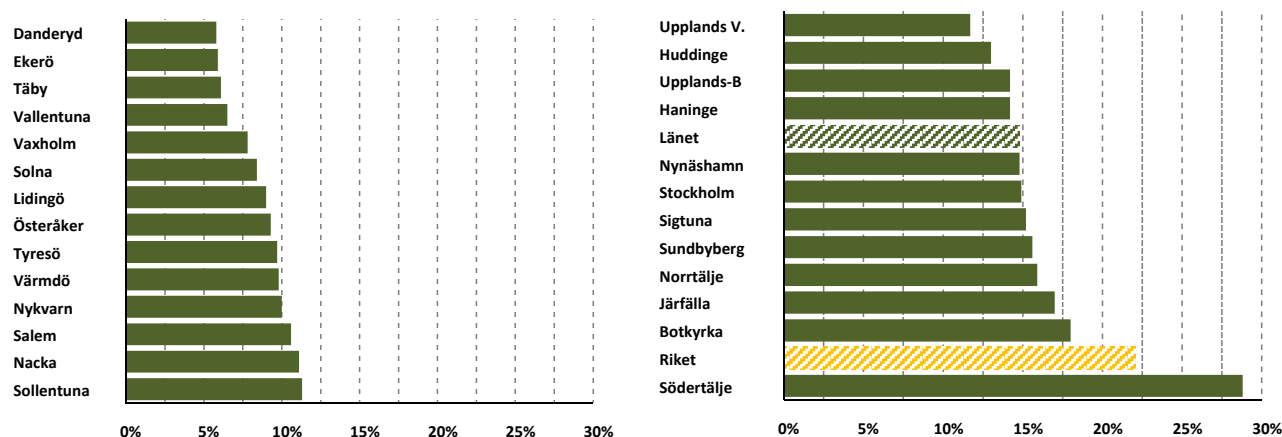

Diagram 12 och 13. Arbetslöshet bland utrikes födda (16-64 år) i länets kommuner, december 2015. Källa: Arbetsförmedlingen

Bäst sysselsättningstillväxt i Sundbyberg under 2014

Det saknas konjunkturrell sysselsättningsstatistik på lokal nivå. Enligt den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken (RAMS), som presenteras med eftersläpning, skapades det fler jobb i 19 av länets kommuner under 2014¹². Sett till absoluta tal ökade antalet nya arbetstillfällen mest i Stockholm stad, men Sundbyberg stod för den klart största procentuella tillväxten. 2014 jobbade det 14 procent fler personer i Sundbyberg jämfört med 2013. Andra kommuner som visade på en god utveckling var Solna (5 procent) och Täby (4). I Vallentuna, Lidingö och Sigtuna minskade antalet arbetstillfällen mest.

¹⁰ Så långt som arbetslöshetsstatistiken baserat på en uppskattad arbetskraft sträcker sig i Arbetsförmedlingens publika databaser

¹¹ I tabell 3 används avrundade värden, ingen kommun har exakt 0 i förändring

¹² Det som mäts är dagbefolkning (16+ år)

Ökat nyföretagande, sjunkande antal konkurser

Under 2015 startades 23 302 nya företag i Stockholms län. Det är den högsta noteringen vid sidan av 2012 och är 1 000 fler än i Västra Götaland, Skåne, Östergötland och Uppsala tillsammans¹³. Det innebär att det startades 13,7 nya företag per 1 000 invånare (20 år eller äldre). I övriga riket uppgår motsvarande andel till 7,0. Vid sidan av Stockholm har Halland (8,2) följt av storstadsregionerna Västra Götaland (8,0) och Skåne (8,0) högst nyföretagande i förhållande till folkmängden.

Stockholm stad svarar för 60 procent av regionens nyföretagande och är därmed den kommun som har flest antal nystartade företag i förhållande till befolkningen (19,2), se *diagram 14* och *tabell 4*. I övriga länet uppgick det genomsnittliga nyföretagande till 9,5 per 1 000 invånare. Nyföretagandet ökade mest i Sigtuna, Salem och Värmdö, se även *bilaga 4*.

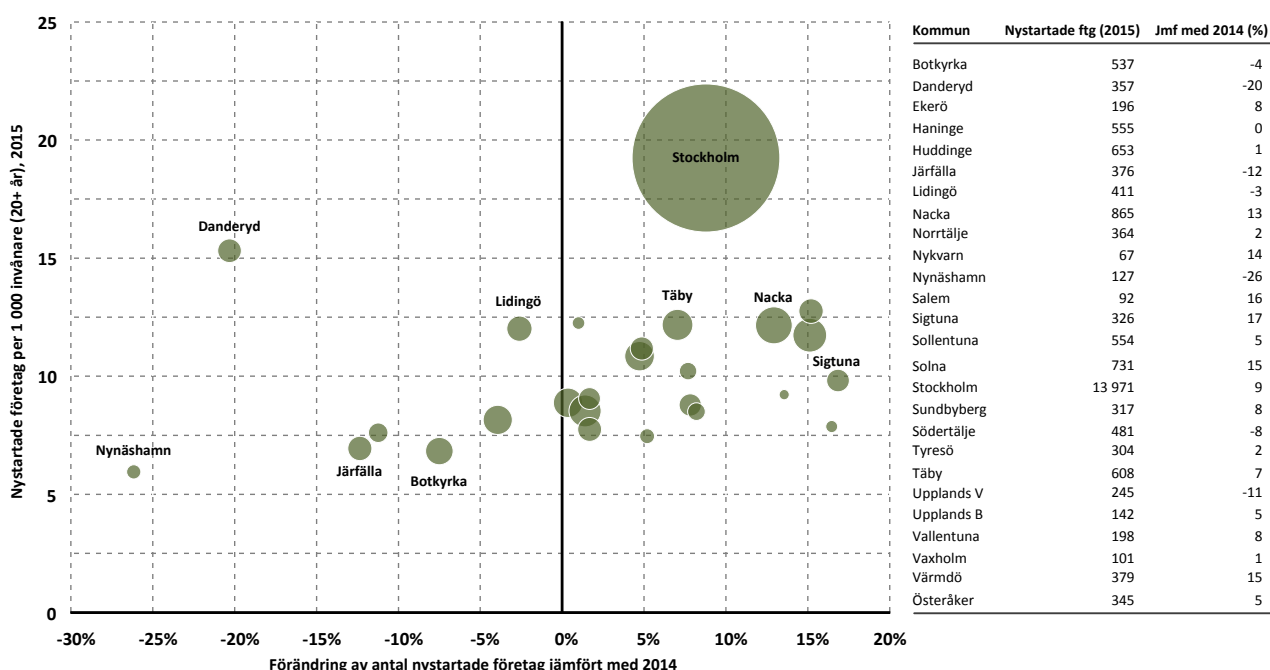

Diagram 14. Antal nystartade företag per 1 000 invånare och förändring av antal nystartade företag jämfört med 2014. **Källa:** Bolagsverket

Tabell 4. Nystartade företag per kommun. **Källa:** Bolagsverket

Sammanlagt försattes 2 007 företag i konkurs under 2015. Det är drygt 300 färre företag än under 2014. Dessa konkursdrabbade företagen sysselsatte drygt 4 100 personer, vilket är 1 600 färre än under 2014, se *tabell 5*. Sett till enbart fjärde kvartalet uppgick antalet konkurser till 530, vilket är en minskning med 14 procent jämfört med motsvarande period 2014.

Utvecklingen var ungefär densamma i Skåne medan förändringarna var mer marginella i Västra Götaland.

Antal konkurser	Stockholms län	Skåne	V. Götaland
2014	2 340	1 097	1 036
2015	2 007	992	1 015
Δ (procent)	-14	-10	-2
Antal anställda			
2014	5 710	3 012	2 687
2015	4 131	2 136	2 751
Δ (procent)	-28	-29	2

Tabell 5. Antal företagskonkurser och anställda i de konkursdrabbade företagen, storstadsregionerna. **Källa:** SCB

¹³ Det är drygt 1 300 fler än under 2014

Antalet konkurser minskade i 16 av länets kommuner, jämfört med 2014. Se *bilaga 5* för mer statistik för länets kommuner

Näringslivets omsättning

Näringslivets omsättning

Statistiken kring näringslivets omsättning beställs från SCB och bygger på momsregistrerade företags skyldighet att lämna uppgifter om mervärdesskatt i en separat skattedeclaration till Skatteverket.

De senaste kvartalen har omsättningstillväxten i regionens näringsliv varit relativt svag, inte minst i en jämförelse med övriga riket. Det har framförallt varit tjänstesektorn som utvecklats svagt. Under det tredje kvartalet ökade dock omsättningen i näringslivet som helhet med 4,6 procent på ett års sikt, räknat i fasta priser och kalenderkorrigerat. Det är en starkare utveckling än tidsperiodens genomsnitt och starkare än under föregående kvartal, se *diagram 15*. För tjänstesektorn ökade omsättningen med 4,1 procent. Det är den starkaste utvecklingen för sektorn sedan andra kvartalet 2014. Tjänstesektorns utveckling är därmed i nivå med tillverkningsindustrins som har haft ett antal starka kvartal i såväl riket som Stockholms län.

Byggsektorn goda omsättningstillväxt fortsätter. På ett års sikt har omsättningen ökat med drygt tio procent. En annan del av ekonomin som går starkt är Hotell & restaurang. Hotell & restaurang har haft en positiv utveckling under samtliga kvartal, ökade omsättningen med nästan 19 procent under det tredje kvartalet. Det är den högsta ökningen under tidsserien, se *diagram 16*. Ökningen var hög även i övriga riket.

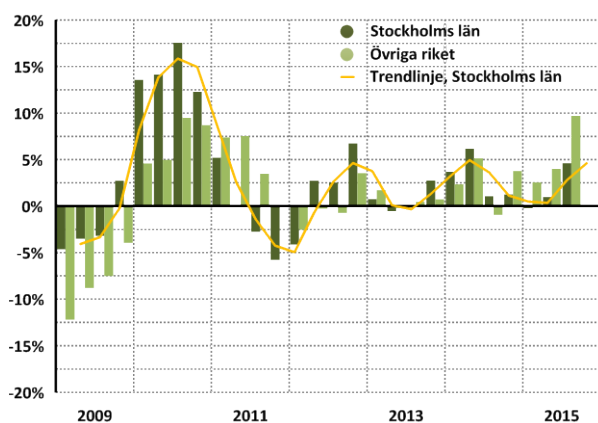

Diagram 15. Omsättning i näringslivet, utveckling på ett års sikt, fasta priser och kalenderkorrigerat, 2009_{K1}-2015_{K3}. **Källa:** Bearbetning av SCB:s statistik

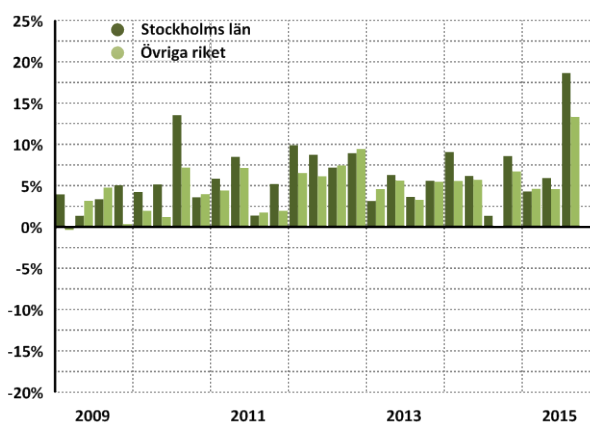

Diagram 16. Omsättn. i hotell & restaurang, utveckling på ett års sikt, fasta priser och kalenderkorrigerat. **Källa:** Bearbetning av SCB:s statistik

Däremot är utvecklingen i näringslivet som helhet fortsatt lägre än i övriga riket där omsättningen ökade med nästan tio procent. Det är den högsta ökningstakten som noterats i övriga riket under hela tidsserien, se *diagram 15*.

Övrigt i korthet

► Märkningseffekter av att inte arbeta eller studera

I en studie som presenteras i SCB-rapporten *Fokus på näringsliv och arbetsmarknad 2015* undersöks de långsiktigt negativa effekterna för individen om man varken studerar eller arbetar under en längre tid. Studien följer två grupper under åren 2001-2003 och följer upp deras situation på arbetsmarkanden tio år senare med avseende på inkomster och etablering på arbetsmarknaden.

Resultaten visar att personer som varken studerade eller arbetade 2001 hade lägre inkomster tio år senare jämfört med personer som arbetade och studerade 2001. Det tyder på en så kallad märkningseffekt och denna ökar i takt med den ekonomiska inaktivitetens längd och individens ålder.

► Höjd kommunalskatt i 63 kommuner

Den genomsnittliga kommunalskatten (primär- och landstingsskatt) höjs 2016, från 31,99 till 32,10 procent. Det är dock endast i 63 kommuner som invånarna får en höjd skatt. För det stora flertalet invånare är kommunalskatten oförändrad. Invånarna i nio kommuner får sänkt skatt. Allra mest sänks skatten i Österåker (50 öre) medan det omvända kan konstateras om Vadstena (125 öre).

Danderyd har den högsta skattekraften per invånare (drygt 346 000) vilket är 78 procent över riksgenomsnittet (194 000). Totalt har 20 av länets kommuner en skattekraft som är högre än riksgenomsnittet. Mest ökade det totala skatteunderlaget i Sundbyberg och Solna med 6,4 respektive 5,3 procent.

► Över 100 000 nyregistrerade personbilar under 2015

Under 2015 registrerades drygt 101 500 nya personbilar i Stockholms län. Det motsvarar en ökning på 15 procent vilket kan jämföras med tolv procent i riket som helhet. Att 2015 skulle bli ett rekordår stod klart redan tidigare under hösten, men avslutningen av året var fortsatt starkt. Under januari 2016 registrerades drygt 6 600 vilket är sex procent fler än under januari 2015.

► Stockholm är Sveriges exportmotor

Handelskammaren presenterade rapporten *Stockholm, Stockholm, stad i världen* i slutet av januari. Rapporten belyser regionens betydelse för svensk export. Regionen svarar inte bara för en stor andel av den totala exporten. Dessutom skiljer sig vår exportprofil och vilka vi handlar med från övriga riket. Bland annat konstateras att vår export inte är lika beroende av en viss typ av produkter utan att portföljen är bredare. Vidare har t.ex. marknader som USA och Storbritannien en större vikt för regionens företag jämfört med övriga rikets företag.

Under hösten presenterades Sveriges exportstrategi och nu efterlyser Handelskammaren att regionen tar fram en regional exportstrategi med åtgärder som anpassas efter Stockholms roll som exportmotor.

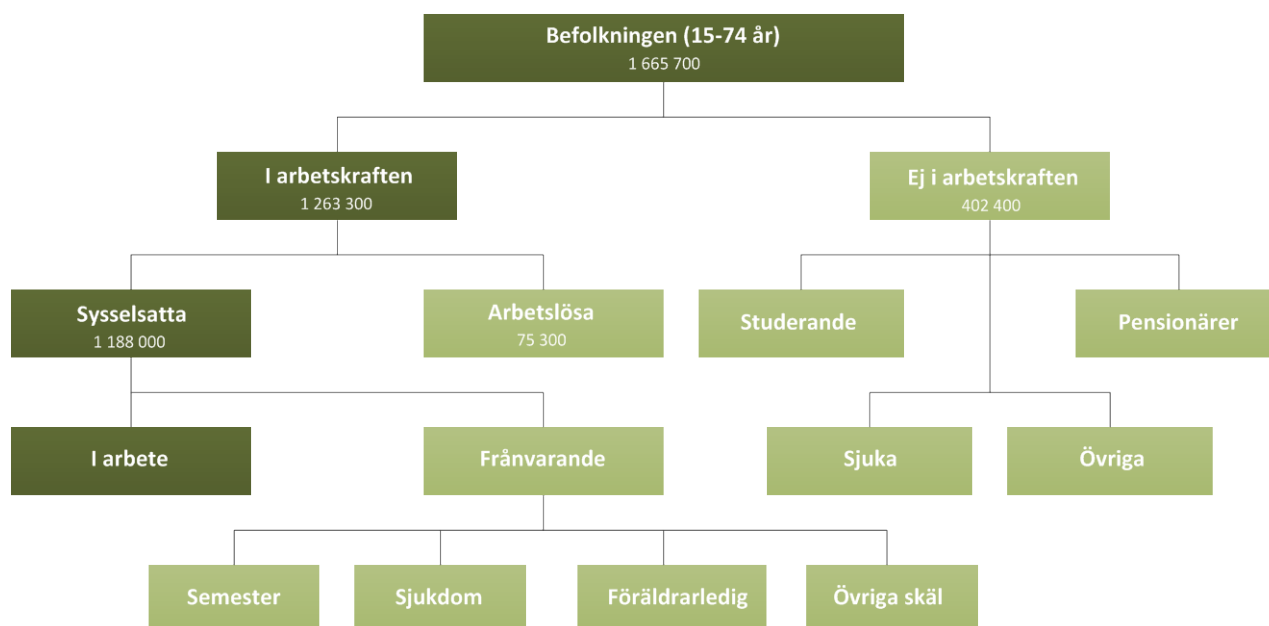
► Regional ojämlikhet i ett historiskt perspektiv

I januari presenterade SNS en studie om den regionala ojämlikheten i Sverige. Studien presenterar unika tidsserier kring bruttoregionprodukten per capita ända tillbaka till 1860. Studien slår fast att rörligheten mellan länen över tid har varit hög, men det finns ett undantag. Stockholm var det län som hade högst BRP per capita vid alla mättillfällen. 1860 var Stockholms län det rikaste länet med en BRP per capita som var mer än dubbelt så hög som genomsnittet. 2010 som är tidsseriens senaste mätpunkt var Stockholm fortsatt det länet med högst BRP per capita, men då var nivån bara 37 procent högre än genomsnittet. Det var visserligen ett högre relativt värde än 1980 då jämlikheten var som störst men det visar att de regionala skillnaderna var långt mycket större 1860 än 2010.

Bilaga 1 – Kort om arbetsmarknadsstatistik

Arbetskraftsundersökningarna (AKU) utförs löpande av SCB. För riket presenteras undersökningen månatligen. På regional nivå sker dock redovisningen per kvartal. Den statistik som presenteras genom AKU är de officiella arbetslöshetstalen och följer International Labour Organizations (ILO) och EU:s riktlinjer. Vid internationella jämförelser är det med andra ord AKU:s arbetsmarknadsstatistik som ska användas.

Figuren nedan redovisar Arbetskraftsundersökningarnas indelning av arbetsmarknaden för befolkningen i åldern 15-74 år. I ett första steg delas befolkningen in i arbetskraften och ej i arbetskraften. I Stockholms län var 402 400 personer ej i arbetskraften. Denna kategori utgörs av studerande, sjuka (t.ex. förtidspensionärer av hälsoskäl), pensionärer och övriga. 1 263 300 av länets befolkning definieras vara i arbetskraften vilket innebär att man antingen är sysselsatt eller arbetslös. Sysselsättningen beräknas genom att sätta antalet sysselsatta i förhållande till befolkningen i det aktuella ålderintervallet. Kvoten uppgår till 0,713 vilket innebär att sysselsättningsgraden är 71,3 procent. Arbetslöshet definieras däremot som andelen arbetslösa i förhållande till arbetskraften (inte befolkningen) vilket under fjärde kvartalet 2015 uppgick till 6 procent. På grund av att den relativa sysselsättningen och arbetslösheten relateras till olika storheter (arbetskraften och befolkningen) kan t.ex. arbetslösheten gå upp utan att sysselsättningen förändras.

Figur B1. Arbetsmarknaden i antal för befolkningen (15-74 år), Stockholms län, fjärde kvartalet 2015.

Arbetskraftsundersökningarna är en urvalsundersökning baserad på intervjuer med enskilda personer. Därutöver använder sig SCB av två andra undersökningar för att spegla utvecklingen på arbetsmarknaden: Kortperiodisk sysselsättningsstatistik (KS) och registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS). Den förstnämnda vänder sig till företag/arbetsgivare via enkäter för att ta reda på antalet anställda. Undersökningen redovisas på kvartalsnivå. RAMS bygger på kontrolluppgifter från Skatteverket och omfattar alla som har inkomst från arbete och – eftersom det inte är en urvalsundersökning - presenterar den säkraste statistiken över arbetsmarknaden. Det innebär att statistiken kan brytas över flera faktorer utan att sanningshalten går förlorad. Samtidigt innebär

insamlingsmetoden att statistiken presenteras med fördröjning och inte kan användas som en korttidsindikator.

Arbetskraftsundersökningens precision

Arbetskraftsundersökningarna är en urvalsundersökning. Det betyder att det finns en viss osäkerhet vid skattningarna (estimaten). Förändringar från ett år till ett annat i andelar på länsnivå når inte alltid upp till så kallad statistiskt signifikans men däremot i regel om vi t.ex. jämför Stockholm med övriga riket eller andra län. De skattade värden som redovisas ska ses som indikationer på utvecklingen.

Arbetskraftsundersökningarna jämfört med Arbetsförmedlingen statistik

Arbetsförmedlingens statistik är mer att betrakta som verksamhetsstatistik eftersom den bygger på antalet inskrivna som är öppet arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd, vilket innebär att nivån är lägre än AKU:s arbetslöshetstal. Sedan hösten 2011 relateras antalet till en uppskattning av arbetskraften. Tidigare sattes antalet arbetslösa i förhållande till befolkningen. Arbetsförmedlingens statistik täcker – av naturliga skäl – inte in dem som är arbetslösa, men som inte skrivit in sig på arbetsförmedlingen. Dessutom använder sig SCB/AKU av åldersintervallet 15-74 år medan Arbetsförmedlingen har 16-64 år vilket ytterligare ökar diskrepansen mellan de två måtten.

En av fördelarna med Arbetsförmedlingens insamlingsmetod är att registerdata möjliggör snabbare uppdatering och att antalet inskrivna som arbetslösa kan fördelas på fler grupper (åldersgrupper, kön, utrikes födda etc.) utan att sanningshalten går förlorad. Begreppet andel/antal personer som saknar arbete omfattar såväl öppet arbetslösa som personer i program.

Revidering av AKU

I februari 2013 meddelade SCB att Arbetskraftsundersökningarnas tabellpaket och tidsserier uppdateras. Uppdateringen avser 2010-2012 och sker med anledning av en förbättrad beräkningsmetod. Skillnaderna mot tidigare publicerade uppgifter är i huvudsak marginella och ändrar inte beskrivningen av arbetsmarknaden och dess utveckling, men sysselsättning ligger något lägre och arbetslöshet marginellt högre. Jämförbarheten med perioden 2005-2009 är fortsatt god.

Bilaga 2 – Arbetslöshet och sysselsättning per län

Län	Arbetslöshet (%)			Sysselsättning (%)		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Stockholms	5,9	6	6	73,6	69,1	71,3
Uppsala	6,7	6,3	6,5	71,5	64,6	68
Sörmlands	7,6	9,2	8,3	63,9	59,7	61,8
Östergötland	6,4	7,3	6,8	66,8	60,7	63,8
Jönköping	4,5	4,2	4,4	73,7	65,9	70
Kronoberg	6,6	6,8	6,7	70,7	64,6	67,7
Kalmar	5,7	6,3	5,9	67,7	62,1	65
Gotlands	7	6,1	6,5	63,5	61,5	62,5
Blekinge	9,2	7,9	8,6	61,8	61,1	61,5
Skåne	9	7,8	8,4	66,6	62,9	64,8
Halland	4,9	4,1	4,5	72,2	64,7	68,5
V. Götaland	6,3	5,1	5,7	68,3	66	67,2
Värmland	6,2	7,2	6,6	65	59,5	62,3
Örebro	8,7	8,4	8,6	64,4	60,9	62,7
Västmanland	7,3	8,2	7,7	65,8	60,1	62,9
Dalarna	6,3	5	5,7	68	61,3	64,8
Gävleborg	9,6	10	9,8	60,4	58,3	59,4
Västernorrland	5,7	7,4	6,5	65,3	57,1	61,4
Jämtland	6	4,6	5,3	67,5	66,1	66,9
Västerbotten	7	4,2	5,7	67,3	64,2	65,8
Norrbotten	6,1	7,4	6,7	65,7	61,3	63,6

Tabell B2. Andel sysselsatta och arbetslösa per län, uppdelat på kvinnor och män, 2015_{k4}. Källa: SCB/AKU

Bilaga 3 – Arbetslösa i länets kommuner

Kommun	kvinnor (procent)			män (procent)		
	öppet arbetslösa	i program	totalt	öppet arbetslösa	i program	totalt
Botkyrka	6,4	6,0	12,4	6,1	4,9	11,0
Danderyd	1,9	0,5	2,4	1,7	0,5	2,2
Ekerö	1,6	1,0	2,6	1,6	1,0	2,5
Haninge	3,9	3,5	7,4	4,0	2,9	6,9
Huddinge	3,9	2,8	6,7	3,8	2,3	6,1
Järfälla	5,2	3,1	8,3	5,3	2,8	8,1
Lidingö	2,3	1,2	3,5	2,2	1,0	3,2
Nacka	3,0	1,6	4,6	3,1	1,6	4,6
Norrtälje	2,3	2,0	4,4	2,9	2,3	5,2
Nykvarn	2,4	1,8	4,2	2,0	1,9	3,9
Nynäshamn	2,9	2,8	5,7	3,3	2,9	6,2
Salem	2,4	2,5	4,9	2,6	1,9	4,4
Sigtuna	4,6	2,5	7,2	4,5	2,2	6,8
Sollentuna	3,2	1,7	4,9	3,2	1,5	4,7
Solna	3,1	1,4	4,4	2,9	1,3	4,2
Stockholm	3,7	2,5	6,2	4,1	2,5	6,5
Sundbyberg	4,4	2,6	7,0	4,6	2,5	7,1
Södertälje	7,9	9,6	17,5	6,5	7,1	13,6
Tyresö	2,8	1,5	4,3	2,8	1,5	4,3
Täby	1,9	0,7	2,6	2,0	0,7	2,8
Upplands-Bro	4,5	2,5	6,9	4,2	2,5	6,7
Upplands Väsby	4,0	2,1	6,1	3,7	2,0	5,7
Vallentuna	1,5	1,0	2,5	2,1	0,9	3,0
Vaxholm	1,6	0,7	2,3	1,9	0,6	2,5
Värmdö	2,3	1,3	3,6	2,4	1,5	3,9
Österåker	2,4	1,1	3,4	2,8	1,1	3,9

Tabell B3. Andel öppet arbetslösa och andel i program med aktivitetsstöd i förhållande till arbetskraften i länets kommuner, december 2015. **Källa:** Arbetsförmedlingen

Bilaga 4 – Nystartade företag i länets kommuner

Kommun	2014	2015	Δ (procent)
Botkyrka	559	537	-4
Danderyd	448	357	-20
Ekerö	182	196	8
Haninge	553	555	0
Huddinge	644	653	1
Järfälla	429	376	-12
Lidingö	422	411	-3
Nacka	766	865	13
Norrtälje	358	364	2
Nykvarn	59	67	14
Nynäshamn	172	127	-26
Salem	79	92	16
Sigtuna	279	326	17
Sollentuna	529	554	5
Solna	635	731	15
Stockholm	12 843	13 971	9
Sundbyberg	294	317	8
Södertälje	520	481	-8
Tyresö	299	304	2
Täby	568	608	7
Upplands Väsby	276	245	-11
Upplands-Bro	135	142	5
Vallentuna	183	198	8
Vaxholm	100	101	1
Värmdö	329	379	15
Österåker	329	345	5

Tabell B4. Antal nystartade företag i länets kommuner, 2014 och 2015. **Källa:** Bolagsverket

Bilaga 5 – Konkurser i länets kommuner

Kommun	2014	2015	Δ (antal)
Upplands Väsby	24	33	9
Vallentuna	15	16	1
Österåker	28	24	-4
Värmdö	23	33	10
Järfälla	34	33	-1
Ekerö	12	18	6
Huddinge	77	65	-12
Botkyrka	68	47	-21
Salem	7	6	-1
Haninge	58	58	0
Tyresö	35	25	-10
Upplands-Bro	10	11	1
Nykvarn	10	6	-4
Täby	66	40	-26
Danderyd	18	19	1
Sollentuna	34	39	5
Stockholm	1 474	1 243	-231
Södertälje	76	54	-22
Nacka	52	55	3
Sundbyberg	23	26	3
Solna	62	60	-2
Lidingö	28	21	-7
Vaxholm	7	4	-3
Norrtälje	35	26	-9
Sigtuna	45	30	-15
Nynäshamn	19	15	-4

Tabell B5. Företagskonkurser i länets kommuner, 2014 och 2015. **Källa:** SCB